

Juleaften

Tid og sted: Ødsted og Jerlev kl.13, 14.30 og 15.45

Skriftlæsninger

Es 9,1-6a: For et barn er født os, en søn er givet os.

Luk 2,1-14: I skal finde et barn som er svøbt og ligger i en krybbe.

Salmevalg

Det kimer nu til julefest, 94

Et barn er født i Betlehem, 104

Julen har bragt velsignet bud, 119

Hjerte, løft din glædes vinger, 114

Dejlig er jorden, 121

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas

Og det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden. Det var den første folketælling, mens Kvirinius var statholder i Syrien. Og alle drog hen for at lade sig indskrive, hver til sin by. Også Josef drog op fra byen Nazaret i Galilæa til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem, fordi han var af Davids hus og slægt, for at lade sig indskrive sammen med Maria sin forlovede, som ventede et barn. Og mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde; og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, for der var ikke plads til dem i herberget.

I den samme egn var der hyrder, som lå ude på marken og holdt nattevagt over deres hjord. Da stod Herrens engel for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt. Men englen sagde til dem: ”Frygt ikke! Se, jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette er tegnet, I får: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe.” Og med ét var

der sammen med englen en himmelsk hærs-kare, som lovpriste Gud og sang:

”Ære være Gud i det højeste og på jorden!

Fred til mennesker med Guds velbehag!”

Prædiken

Vi har fået et barn. Ja, vi har fået et barn.

Sådan sluttede Pastor Storms juleaftensprædiken det år, i 1822. Pastor Storm er en af mine forgængere i embedet som sognepræst her i Ødsted og Jerlev. Året forinden, altså i 1821, havde Pastor Storm og hans familie fejret den første jul uden deres yngste søn. På Galgebakken ude på Tudvad Mark, hvor Pastor Storm hvert år tog ud julenat ”for at mane de døde i jorden”, som han sagde, var der det år usædvanligt stille. Men da han kiggede op på stjernerne, følte han, at både Gud og hans søn Theodor blinkede til ham.

Vi har fået et barn. Ja, vi har fået et barn. Året efter Theodors død var Pastor Storm og hans hustru faktisk blevet velsignet med endnu et barn. Denne gang en lille

pige, der kom til at hedde Ruth. Men det var nu ikke hende, Pastor Storm mente, da han sluttede sin prædiken med de ord: Vi har fået et barn.

Livet er en gave, siger vi. Og vi udtrykker den sandhed på en ganske særlig måde, når et barn bliver født. Vi siger, at vi har *fået* et barn. Min hustru og jeg har selv fået et barn for nylig, og selvom jeg siger, at vi har *fået* barnet, så er det jo ikke fordi, at det bare kom med storken. Nej, vi skulle skam gøre noget for det... og der var ikke nogen Helligånd inde over der; selvom vi bor i en præstegård! Alligevel siger vi, at vi har *fået* et barn. Men hvem har vi fået det af? Vi taler om barnet som en *gave*, der bliver rakt til os. Ligesom livet. Og livet er *den største gave*.

Vi har fået et barn. Ja, vi har fået et barn. Pastor Storm talte ikke om sin egen datter. Han talte om Marias barn. Barnet, som hyrderne fandt, der var svøbt og lå i en krybbe. Jesusbarnet. Og englene sagde: I dag er der født jer en frelser i Davids by. Det var Marias barn, men det blev også alle menneskers barn.

Pastor Storms prædiken handlede om glæden, der var kommet til verden i det lille Guds barn. Det er en glæde, fortalte han, der trodser al menneskelig ulykke. Og han fortalte om præsten og salmedigteren Paul Gerhardt, der skrev salmen ”Hjerte, løft din glædes vinger”; salmen blev til på en tragisk baggrund. Ved 30-års krigens afslutning var mange unge mænd i hans landsby, Mittenwalde, lige uden for Berlin, døde, og kort efter hærgede pesten. Af de 250 hustande i byen, var der nu knap 50 tilbage. Og han havde selv lagt fire af sine fem børn i graven. Hvordan skulle livet fortsætte. Var livet en gave, når det var så plaget af sygdom og tab, når døden ubarmhjertigt rev ens kæreste ud af armene på os? Ja, sagde Paul Gerhardt, livet er en gave, for midt i den mørkeste nat fødes glæden; glæden er virkelig, fordi der er et barn. Den lille Jesus i krybben; Guds gave til menneskene.

Da Pastor Storm den juleaften i 1822 var på vej ud til galgebakken på Tudvad Mark, tænkte han over ordene i sin prædiken. Det med glæden, at den var født i det lille Jesusbarn, og at hjertet kunne brede sine glædesvinger ud

og finde håb og frelse, følte sandt, når hele menigheden var samlet juleaften i kirken; lysene var tændt, orglet klingede så velsignet smukt, stemmerne fra menighedens sang svang sig op i luften og blandede sig med englens kor... Men nu gik han i mørket. Det var en mild vinter, våd og klam, og støvlerne sad næsten fast i mudderet på marken. Han var flere gange tæt på at falde i den mørke nat. Der var ingen sne, der lyste op. Alt var sort; selv skyerne var trukket for månen og stjernerne. Sådan følte mange dage. Gudstjenestens magi, julens glade budskab havde svært ved at trænge igennem den kedelige og glædesløse hverdag.

Han gik op på galgebakken og spejdede efter nogle døde, han kunne mane i jorden. Der var ingen, derude. En solsort hoppede rundt på bakken og pikkede i den bløde muld. Han satte sig på hug og betragtede den så godt, han formåede i det sparsomme lys. Solsorten var hele tiden opmærksom på Pastor Storm. Men pludselig vendte den sig mod ham og hoppede frimodigt hen imod ham. Så sagde den: "Jeg har en gave til dig." Pastor Storm kiggede

forbløffet på den lille fugl. Nå ja, tænkte han, det er jo julenat, dyrene kan tale. Pastor Storm rømmede sig, ”hmr... har du en gave til mig, lille ven?” ”Ja,” sagde solsorten, og så fløj den. Den var væk i lang tid. Pastor Storm tænkte, at han nok havde set syner, og han besluttede sig for at gå hjem igen. Men i det samme kom solsorten atter flyvene, den fløj et par gange rundt om Pastor Storm og landede så på hans arm. I næbbet havde den en halv valnøddeskål; den lagde forsigtigt skallen i Pastor Storms hånd. ”Naturen, alt det skabte omkring, er barsk,” sagde solsorten, ”men os, der lever i naturen, finder samtidig, at den skænker os beskyttelse. Valnøddeskallen er som jeres julekrybbe med Jesusbarnet; den giver os et sted, hvor vi altid kan være hjemme. Se en gang...” Pastor Storm kiggede på valnøddeskallen, og da så han, at der i skallen lå en forkommen bidronning. ”Pas godt på den,” sagde solsorten, og så fløj den.

Under juletræerne i år ligger der i mange hjem endnu en gang en overflod af gaver. Med de gaver, vi giver, håber vi, at vi kan opfylde ønsker. Og forventningerne til ens egne

gaver er tårnhøje; både dem man giver, og dem man modtager. Forventningerne bliver nok mindre med alderen, men alligevel. Det er svært ikke at skuffe hinandens forventninger. Bag det forventningsroderi ligger et simpelt ønske om, at fortælle de andre, hvor dyrebare de er; og vi har et håb om, at gaverne, vi modtager, peger på, at vi er vigtige for de andre. Kunne vi sige det *en gang for alle*, kunne vi tro det *en gang for alle*, så kunne vi måske spare gaveræset næste år. Men sådan fungerer det ikke med gaver. Vi giver og modtager, modtager og giver, fordi vi med gaverne vil opretholde en pagt, et venskab, et ægteskab; et liv i forening med andre. Et liv i kærlighed til andre. For det har vi brug for. Hvis vi er alene, dør vi.

Derfor skænker Gud os denne vidunderlige julegave. Den er gratis. Gratis betyder ”for intet andet end tak”. Den vidunderlige julegave er barnet i krybben. Vi har fået et barn. Ja, vi har fået et barn. Var det den gave, vi ønskede os? Skrev vi på ønskesedlen i år: ”Jeg ønsker mig Jesus”? Næppe. Men vi får ham alligevel. Der bliver ikke spurgt.

Der bliver bare givet. Og måske er det egentlig det, vi ønsker aller-, allermest. Det vi virkelig ønsker os, kommer kun vanskeligt til udtryk gennem ord, det finder ikke sin vej gennem sproget. Men det finder et svar i kærligheden. Måske er kærligheden svaret på det spørgsmål, vi ikke formår at stille. Måske er barnet i krybben egentlig det vi ønsker os aller-, allermest. Et håb midt i mørket, et håb der kan nå ethvert hjerte. Vi har brug for håbet til at leve på.

Pastor Storm bar forsigtigt valnøddeskallen med den forkomne bidronning hen over marken. Han gik med bittesmå skridt for ikke at falde. Han bar valnøddeskallen hjem til præstegården, hvor han fandt et godt beskyttet hjørne i stalden. Her kunne bidronningen i valnøddeskallen få den fornødne beskyttelse mod vinterens kulde. I morgen ville han bygge et bistade sammen med sine børn, tænkte han. Men nu var det blevet gavetid; børnene ventede ham spændt i stuen. I år var han dog sikker på, at den største gave – foruden Jesusbarnet, naturligvis – ville blive til en stor krukke honning.

Den største gave, er den gave der binder os til Gud, til vores næste, til livet. Det er den gave, der opretter en ubrydelig pagt. Gud giver os det bedste, han har. Sit eget barn, som han lægger i vores arme. I den kærlighed, der bliver til i det øjeblik, kender vi Gud.

Vi har fået et barn. Ja, vi har fået et barn. Amen.